

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA BERCSÉNYI JÓZSEF

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK

Megjelen vasárnap
Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K

A koleraveszedelem tanulságai.

Jelek szerint a veszedelemnek sikerül gátat vonni s a kolera elszigetelve marad. Reményünk alapja egyrészt az, hogy még ott is, a hol preventív intézkedéseket kell tenni, a hol a kolera asiatica egy-egy esetét konstatálják is, — ott is sikerül utjába állani az öldöklő kórnak; de másrészt különösen erősbül a reményünk, hogy hazánkat s egész Európát elkerüli a veszedelem a miatt, hogy noha Olaszország volt góca a kolerának, a sűrűn lakott, piszkos, egészségtelen lakásu nagy olasz városok is megkiméltettek s a kolera Olaszországban is elszigetelődött, tehát ott is a hol még a pauperismus is melegágya az emberpusztító kórnak.

Mintha tehát a koleráról való cikkezés nem volna aktuális? Csalódunk. A félelmes ellenség még mindig tárogatja felénk rémes arculatját; ám ha hátat fordított volna is, egyet kétségen kívül elárult fenyegető jelentkezése. Gondoljunk azokra a hatósági kiáltványokra, amelyek a kolera ellen való védekezés jegyében megszólaltak. Mily beszédek és mily jellemzők a mi higienikus viszonyainkra. Hogy a szemét és hulladékot takarítsuk el, hogy bevezető csatornáink ne legyenek bacillus-melegágyak és egész atyafiság ebből az elemi figyelmeztetésekből.

Rettegve gondolunk utcáink miázmás pocsolóáira, csatorna rendezetlenségünkre, közvizünk gondozatlanságára s általában azokra a keleti stílusú higienikus viszonyokra, melyekben leledzünk, s melyek csak ilyenkor, a járvány imminens veszedelme idején állítják ég felé hajukat.

De helyesen van-e ez így?

Dehogyan is van helyesen! Nagyon is helytelenül van. Olyan forma a mi állapotunk, mint azé a háztulajdonosé, akit örökösen aggaszt a tűzveszedelem elkövetkezhetése, de azért állandóan halogatja a házat tűz ellen biztosítani.

Nálunk is a veszedelem gondolatára sok embert emésztett a gond nemcsak az egyes házakban mutatkozó egészségellenes állapot miatt; de a közre tartozó minősíthetetlen rendezetlenség, ázsiai állapot miatt, amelyhez ha hozzávesszük piacainkra hordott és közlelmezésre szánt, az egészségnek valóban hadat üzenő hamisított, éretlen, vagy megromlott piaci árucikkeket, — nagy csodálkozással kell egy kis, de gyanus jellegű szójátékkal megjegyeznünk, hogy ilyen ázsiai állapot között az ázsiai kolerának szinte nem is szabad lett volna minket elkerülnie.

Ha csak azt érnék el, hogy a piaci közrendészet javulna, ha a piacra elárulás céljából behozott élvezhetetlen s egészségtelen cikkek kiméletlenül elkoboztatnának, — nem sajnálnók a kicsiny ijedelmet. Ha a magisztratus

annak a tudatára jutna, hogy a legnagyobb érték gondozása mégis az emberélet, az egészség védelme, — már szinte örülnünk kellene, hogy egy kissé a kolera asiatica megfordítására ösztökélte a hatóságot a mi ázsiai higiénáinknak.

Legyen ennyi hasznunk a kolera veszedelem híréből. Akkor jajgatni, mikor a házunk leégett, az együgyű kárvalott módszere: a veszedelemnek kikerülése a férfias és szükséges. Mivel pedig magunk a köztisztaságra és közegészségügyi téren történő permanens tennivalókra vonatkozó törvényünk és szabályzataink is felette lazák (a meglévőket sem tartják be) gondoskodnunk kell, hogy a legjobban értékelt kincs védelme: az emberi egészség több gondtal és féltékenyebben óvassék.

Ha mindezek az évtizedes mizeriák orvosoltatnának: az idei nyár után ijesztgető kolera hírek ijedségeért jó kárpótlást kapnánk.

De félünk tőle, hogy a mi keleti fatalismusunkkal mégis csak inkább bevárjuk — a ház leégését!

Egyke.

Már körülbelül két évtizede, hogy szép hazánk népesedési viszonyainak alakulása aggodalomra ad okot. Nem a kivándorlás, nem a betegség, járvány,

A kopolya.

Apostag faluban, mintegy kétszáz lépésnyire a Dunától, van egy kis tó. Kopolyának hívják. Az egyik fele mély, a másik oly sekély, hogy kenderáztatónak használják. Azaz csak használták, mert biz' ott régesrég se híre se hamva a kenderáztatásnak.

A jámbor apostagiak, ha arra mennek, keresztek vetnek és úgy mennek tovább.

Gyönyörű virágos rét veszi körül a kis áztatót és tavat. De Isten irgalmazzon annak, aki nem ismeri a mélységet és bemelegkedik. Az bizony ott vész.

A tó partján annyi a kék katáng, hogy a járókelő akaratlanul is a földre, majd az égre néz, hisz' a virág színe vetekedik az ég azurjával.

Csodálatos, hogy a gyermekek, bár az egész faluban nincs oly sok és szép virág, mint a Kopolya körül, mégis inkább beérik a kamillával, szarkalábbal, vadrezedával, mintsem a tó mellé merészkedjenek. S ha egyiket-másikat mégis odébb csábítja a vakító kékség, a többiek hamar visszahúzzák, ijedten, suttogva marasztalják, mintha még csak az említésre is vész hozna.

— Ne menj oda, mert jön a kenderhajú asszony, elvisz magával!

Azt hiszem, kis pajtásaim, szeretitek a

regéket. Hadd mondok el a Kopolya regéjét, tán ti is oly szívesen hallgatjátok meg, mint amilyen jó szívet mesélte azt nekem az öreg Erzsók néni.

Sok, sok esztendővel ezelőtt, — kezdte Erzsók néni — nagy kendertermelő falu volt Apostag. A merre csak a szöm nízött, szép sárguló kenderfödeket lehetett látnya.

Mos már azoknak helyén szőlők és gyümölcsös kertők vannak. A legeslegszebb kender mégis csak az én gazd'uram, Kalmár Péter földjén termött.

Vót is neki mit a tejbő aprítani Gyültgyült a garas a ládafiába'. De mi haszna? Ijja-fijja se' vót szögénynek. Dej'szen ezön se' költött soká törni a fejét. Magátu' gyütt a megoldás.

Ippog abban az időtájban tért a másvilágra Bodnár, a falu takácsa, magára hagyva egyetlen cselédjét, Lenkét. Lányául fogadta az én áldott jó gazdám — Isten nyugosztja'ja szögényt — mert biz' alig egy félesztendő után őtet is magához szólította a Teremtő.

Másod izbe' lött most már árva a kis Lenke. Szép gyerök vót az Istenadta! Szöszke a haja, buzavirág a szöme. Körülbelül tizenegy éves vót a lelköm, amikor észre vettem, hogy napru-napra szomorubb, sápadtabb

lött, oszt mindig a Kopolyát kerülgette. Hiába intöttem, hogy hát ne mászká'jon arra, mert hisz' aki nem tudja a járását, ne is próbá'kozzék arra, mer' „kukk“ az nem sok, de még annyit se mon'hat és ottvész.

Mintha csak borsót hánytam vón' a falra. Mindig ott lehetett ütet látni. Egysző azt' mégis kérdőre vontam, hogy hát mi bántja a lelkét. Huzakodott, vonakodott, de oszt mégis csak előadta a baját. Tisztán van még az eszömbe' szöru'-szóra e'mondom.

— Erzsók n'ém, — így szólított a drágám — már kétsző' egymásután álmomba' megjelent előttem egy kenderhajú asszony, fehér ruhát vis'e't, mög e'csomó kék katáng vót a kezibe'. Hozzám gyütt, oszt a szömömet érintötte véle, és akkó' ugy érztem, mintha mögnyi'na a föld. És mi möntünk. A kezemne' fogva vezetött. Aztán egy gyönyörű rétet értünk. Csupa égszinkék virág nyílt a merre csak níztem. Oly fényesség vót ott. Oly fényesség! Egy palotáho' értünk. Azt is mintha csupa apró kék csillagokbu' rakták vón össze. Bémöntünk a palotába. Sok-sok kis magamfajta gyerök játszott az udvaron. Közéjük vezetött, oszt játszottunk együtt. Egyszőre odagyütt hozzám megesleg a kenderhajú asszony; haza akart vón' vezetnyi. Rittam nagyon, nem akaródtam elmönni. De azt mondta, csak ugy maradhatok, ha nem kívánkozom többé haza. Azt akartam

töri le annyira a szaporodás arányát, mint inkább egy ma már sok vidéken elharapódzott szokás, az egy és két-gyermekrendszer, melyet köznyelven „egyke“-nek hívják.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület terjedelmes feliratot nyújtott a minap a kormánynak, melynek magyelmét felhívja ezen bajra, mely nemcsak a nemzetirtó népszokásban áll, hanem népünk, főleg annak legvagyonosabb része, mindenféle gonosz praktikával megakadályozza a második, vagy harmadik magzatjának világra-jövetelét.

Országszerte betegséggé fajult már az a divat, mely ellen hiába küzd irás és szó. Széchenyi Imre gróf „Egyke“ című könyvében nagy alaposággal vizsgálta azt a rombolást, azt a nagy veszedelmet, melyet ez a könnyelmű, erkölcsstelen szokás előidéz. Agitáltak ellene megyei gyűléseken, napilapokban, hogy hatóság és társadalom vállvetve dolgozzék a nemzeti veszedelem leverésén, de eddig mégsem tettek a baj terjedésének megállítására semmit.

Leginkább a szinmagyar népet ragadta meg e nyavalya. A tót, oláh és szerb nemzetiségnél még megvan a nagygyermekáldás, valamint megvan általában a szegény embereknel. De a gazdag magyar földmives és a svábság majdnem mindenütt egykezik már. A magyar református papok pedig valóságos jeremiádként sirnak, hogy ha ötven évig így terjed az egyke népünk közt, irmagnak sem marad hívójuk.

Minden becsületes törekvés csak akkor jár eredménnyel, ha megmutatjuk az utat, hogy miként lehet megakasztani a gyermekpusztítás divatterü kórságát. Ideje is már egész tehetséggel harcolni e baj ellen, mert hiszen úgy örli már e mérges szű fajunk őseréjü életfáját, hogy miatta évről-évre megdöbbenőbb arányokat ölt népünk szaporatlansága.

A gazdasági egyesület felirata egész sereg okos és hasznos intézkedést sorol fel az egyke megszüntetésének helyes eszközeiként. Kiemeli, hogy

mondani, hogy hát „igön“, mikor azután fölébredtem. És másodszó' is csak ugy történt. És én még most is itt vagyok. Pedig hájh, be szeretnék oda mönni. De azuta nem gyűtt e'. Nem is gyün. Ugyé Erzsók uném, ugyé nem?

Ugy sirt a lelköm, hogy maj' mögszakadt a szívem bánatába', — folytatta a „falu bölcsé“ bőbeszédűen — mert hisz' nem segíthettem rajt'. Pedig megvót mindöne, amit csak a szöme-szája kívánt. Hiába. Egyre sápadt. Mán csak az árnyéka vót itt. Egyszó mikön kendőráztatás után hazafelé ballagtunk, mögáll a kis Lenke, hallgatódzik, fölsikolt: „A kendőrhaju asszony!“ oszt szalad vissza. Mi is hátra néztünk, de nem láttunk egyebet, mint egy pár szél olyan kék virágot a Kopolya mély felinél, mint amilyen azelőtt nem vót ott soha. De ő mán akkó' ott vót, utána nyult, le akarta szakajtani, de mögcsuszott a lába . . . és mire mi odaértünk, már nem láttuk sehun, csak a víz bugyboréko't hangosan, mintha a'is mondogatná, volt, nincs! Volt, nincs! A kis árva mán akkor lönt játszott a többi gyerköke'.

Másnap aztán tele volt a Kopolya környéke szép kék virággal, melynek színe vetekedik a végtelen égbolt azurjával.

Wittman Ilus

az örökösödési törvények módosítása legfőbb feladata volna a törvényhozásnak. Mert miben leli különösen okát a gazdaember törekvése, hogy kevés gyermeke legyen? Tisztán azon anyagi indokban, hogy lehetőleg a gyermekre osztatlanul akarja hagyni vagyonát, mert úgy véli, hogy úgy ad majd a vagyon a fiának kényelmes életet, tekintélyt, úgy, mint neki, az apának adott. Az örökösödési törvények a földbirtokot több örökös közt szétforgácsolni engedik; azért kellene rajta változtatni.

Ha vesszük azonban, hogy ezen változtatni nehéz, sokkal könnyebb módját az anyagi elrendezésnek találhatjuk abban, ha a több gyermekkel megáldott családapa a megélhetéshez, a jómódhoz, a tekintélyhez másképp segíti gyermekeit, mint csak úgy, hogy nagyobb, vagy kisebb vagyont, földbirtokot, teljességében hagy örökül egyikének vagy másikának. Az iparos és kereskedő is jómódba kívánja juttatni gyermekét. Mindazonáltal az ritkán folytatja azt a mesterséget, azt az üzletet, amit az atya. Az orvos és ügyvéd fia sem lép mindig arra a pályára, a mely az apjáé.

De azért a mindennapi kenyérért szellemi tehetségével, vagy ügyességével küzdő ember mégis úgy nevelheti fel gyermekeit, hogy jövedelmező foglalkozást nyújtó, tekintélyt is szerző pályát biztosíthat nekik. Ebbeli célját eléri úgy, hogy keresménye egy hányadát részben gyermekei nevelésére kiképzésére használja fel, részben később szükséges ellátásuk céljából tőke gyűjtésére fordítja.

A gazda ember legtöbbször földet vásárol a megtakarított pénzen. Ellenben amaz, a ki másképp fogja fel boldogulását, életbiztosítást köt. Ki jár jobban? A ki vagyonát ingatlanokban leköti és hosszú évekig kell tőkét gyűjteni, hogy azt szaporíthassa, vagy pedig az, a ki már keresménye egy részével biztosíthat jövendő időkre övéinek nagyobb tőkét, függetlenül attól, hogy a sors meddig tartja az élők közt?

Ezen különbség felismerése volt forrása az életbiztosítás intézményének. A gondoskodás, a család iránti szeretet nemes eszméje vitte bele a társadalmi fejlődésnek ezen egyik legszebb virágát a modern kultúrába.

A földmivelő ne csak földet vásároljon minden pénzért, hanem biztosítson egyes gyermekeinek bizonyos korokra megfelelő tőkét. Évi kis biztosítási díj ellenében a biztosító intézet elvállalja azt, hogy ha az illető korán is halna el, a gyermekeknek a biztosított tőkét kifizeti: a fiuk el vannak látva, a lányok hozományukkal könnyebben férjhez mehetnek. Ha pedig végig is fizeti évenként a biztosítási díjakat, akkor is elérte azt, hogy minden gyermeke értebb korában tőkét kapván kézhez, önállóan boldogulhat; a törzsbirtok is épségben maradhat, ha intézkedik, hogy azt csak az egyik gyermek örökölheti, aki többi testvérét kielégíteni tartozik.

Erre tanítsuk rá népünket. Ezzel megakadályozhatjuk, hogy olyan erkölcsstelen gondolatok, nemzetirtó tö-

rekvések megmételtyezzék a jómódu polgárságot, mint az az „egyke“ben megnyilvánul.

HIREK

— **Eljegyzés.** Ifj. Gaál Ferencz ügyvéd-jelölt Ujvidékről, eljegyezte Réger Ferencz leányát, Berta kisasszonyt, Kulán.

— **A szegedi közjegyzői kamara** elnökévé újból Mezey Zsigmond kir. tanácsost, kulai közjegyzőt választotta meg egyhangulag, nagy lelkesedéssel.

— **Vármegyei közgyűlés.** Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága több sürgős ügy elintézése érdekében Zomborban, a megyei székházépület nagytermében 1910. évi szeptember hó 29-én s a szükséghez képest a következő napokon, mindenkor d.e. 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

— **Báró Vojnits István figyelme.** Szinte csodával határos az a szívesség és figyelem, melyben kerületünk képviselője részesíti hivatásait és a kerületben történő eseményeket. Még a legcsekélyebb dologra is kiterjed figyelme, pedig akik közel állanak hozzá, jól tudják mi rettentő elfoglaltsága van. Ime: Ujverbáson pár hónappal ezelőtt a kereskedő és iparos ifjak egy társaskört alapítottak a maguk nemesebb szórakozására és önművelésére. E kör most 17-én tartotta nyilvános megnyitóját, mely alkalmából programmal egybekötött mulatságot is rendezett. Meghívót persze Öméltóságának is küldött, ki nyomban 20 K-át küldött az egyesületnek. E tett önmagát dicséri. A Társaskör hálás köszönetét tolmácsoljuk érte. Mikor ezt tesszük, nem mulasztjuk el egyúttal kifejezni csodálkozásunkat, hogy annyi dolga között, száz oldalról ostromolva, még efféle is ki tudja terjeszteni figyelmét. Sz. F.

— **Alispáni tilalom.** Az alispán, a kolera veszedelem miatt, egyhavi tartamra eltiltotta az egész vármegyében a vasárnapi táncmulatságokat és egyben a kocsmai zárórát általában esti 10 órára szorította.

— **Gyászjelentés.** Trebitscher Károly, Haisel Józsefné szül. Weszeli Klára, Berkó Fábriánné szül. Haisel Magdolna és Haisel Franciska, ugy a maguk, valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy felejthetetlen jó felesége, illetve leánya és nővérök Trebitscher Károlyné szül. Haisel Alojzia f. hó 17-én d.u. 1 órakor, életének 47. évében hosszú szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után az Urban elhunyt. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 19-én d. u. 4 órakor fognak Kulán a r. kath. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 19-én d. e. 8 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatni. Kula, 1910. szeptember 17. Áldás és béke hamvaira!

— **Nemzetiségi boszuállás.** A kölpényi kerületben dr. Dungserszky Gedeont választották meg tudvalevőleg munkapárti programmal a nemzetiségi jelölttel szemben. Petróc községében Dobsinszky Ludomér az új községi jegyző, ki községének összes kulturális gazdasági érdekeit szíven viseli, szintén Dungserszkyre szavazott, a bíró s még néhány társával együtt. A petróci nemzetiségi agitátorok boszu műve, hogy a bíró házat felgyújtották, Dobsinszky jegyző szép komlóságában 1200 tövet a nyár folyamán többször kimetszettek. A tettesek eddig még, így tudjuk, nem kerültek kézre, mert nagy a nemzetiségi összetartás.

— **Az ellenőrzési szemle elmarad.** A m. kir. honvédelmi miniszteriumnak rendelete alapján a cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédség legénységének ellenőrzési szemléje a f. évben nem lesz megtartva. A tartalékos tisztek, tisztviselők, hadapródok és hadapródjelöltek bemutatása azonban az eddigi módon ez évben is meg fog tartatni.

— **Népszámlálás.** A kereskedelemügyi miniszter a népszámlálás iránt már megtette az összes intézkedéseket. Az 1911. évi népszámlálás 10 napig, január 1—10-ig fog tartani. Ez lesz az ötödik azon nagy műveletek között, melyek hazánk népességének gazdasági, kulturális és egyéb közvetlen viszonyainak megismerését célozza. A mostani népszámlálás különös fontosságú lesz az utolsó 10 évi kivándorlás miatt is, amelyről alig van némi tájékozottságunk. A népszámlálást a számláló biztosok és felülvizsgálók végzik.

— **A posta és a kolera.** A kereskedelmi miniszter utasította a postaigazgatóságokat, hogy mihelyt a postahivatal székhelyén hatóságilag megállapított kolera eset fordul elő, a hatósági értesítő vétele után ruhaneműt, zsákot, gyümölcsöt, szalonnát, kolbászt stb. ócska vászonba, vagy használt szövetbe göngyölt bármily tartalmu küldeményt postai szállításra fel ne vegyenek.

— **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter Joó Endre topolyai m. kir. adótárnokot saját kérelmére Ujvidékre helyezte át.

— **A Bácsbodrog vármegyei Gazdasági Egyesület Zombor, 1910. évi október 29., 30., 31. és november 1. napjain Zomborban, a Vadászkiállítás színterében díjazással egybekötött országos tenyészbaromfi és háziállatkiállítás és vásárt rendez.** Bejelentési határidő 1910 október 15. Felvilágosítással és prospektussal a „Bácsbodrog vm. Gazdasági Egyesület“ Zombor, szolgál. Beléptidő: Megnyitás napján délig személyenként 1 K, azontul személyenként 60 fill. A kiállítást csoportosan látogató kisgazdáknak és intézeteknek 20 fill. A kiállítás a nagyközönség részére 1910. évi október hó 29-én d. e. 11 órakor nyílik meg s nyitva lesz 1910. évi november hó 1. déli 12 órájáig naponta reggeli 8 órától d. u. 4 óráig.

— **Jöhettek a katonaszökevények.** A király — nyolcvanadik születésnapja alkalmából — kegyelmet adott az összes katonaszökevényeknek. A honvédelmi miniszter leiratot intézett az összes törvényhatóságokhoz, hogy a katonaszökevényeknek névsorát irassák össze és terjessék föl, hogy az ellenük folyamatban levő eljárást megszüntethessék. Azok tehát a gyöngyölettől való félelmükben bujdosásra adták fejüket, most már bátran hazatérhetnek, nem lesz semmi bántódásuk.

— **Törvényszék Baján.** Baja városának egész 1876. évig volt törvényszéke. Az igazságügyi kormány akkor elvette a törvényszéket Bajától s azóta Baja a szabadkai kir. törvényszékhez tartozik. A város legutóbbi törvényhatósági ülése elhatározta, hogy haladéktalanul mozgalmat indít a törvényszék visszaállítására iránt és e tárgyban memorandummal fordul a kormányhoz.

— **Elmarad a népfelkelési szemle.** A honvédelemügyi miniszter elrendelte, hogy az ideai népfelkelési szemléket a fenyegető koleraveszedelem miatt ne tartsák meg.

— **Egy régi szokás** gyakorlását függesztette fel egyidőre a kolera terjedésének híre. Jó barátok ha ezután találkoznak, az üdvözlésnél a szokásos kézzorítást mellőzik, mert hát az ördög nem alszik. De reméljük, hogy az üdvözlés e bizalmas módja azért nem megy ki a szokásból, habár a tudós bakteriológusok tényleg ellenzik is a kézzorítást, mert a két kéz érintkezése nagyon jó terjedési módot nyújt a bacilusoknak.

— **Topolya község** legutóbbi képviselőtestületi ülésén elhatározták, hogy a kormányt az iskolának állami segélyben való részesítésére kérik meg, mert a község már most is 5% helyett 22% iskolaadót fizet.

— **Az apatini m. kir. erdőhivatal** október 10-én d. e. 10 órakor versenytárgyalást tart jelentékenyebb s különféle fennenyiségek eladására. Kikiáltási ár összesen 98.718 K. Az árverési és szerződési feltételek az apatini m. kir. erdőhivatalnál, továbbá a bezdáni, doroszlói és palánkai m. kir. erdőgondnokságoknál megtekinthetők.

— **Késedelmi kamatok az adófizetésnél.** A pénzügyminiszter tudomást szerezvén arról, hogy az ez évi ex-lex idejére eső állami egyenes adóknak és azok módjára behajtandó egyéb kincstári tartozásoknak az indemnitási törvény alapján történt befizetése és beszede alkalmával a késedelmi kamatokat egyes hivatalok helytelenül számították, — bár több, az előző években kibocsátott rendeletben kellőképpen szabályozva az ex-lex idejére nézve a kamatszámítás módja, — most kiadott 3608/1910. P. M. számú legújabb körrendeletében az egyöntetűség biztosítása céljából gondoskodik arról, hogy a kamatok helyesen szedessenek. Figyelmezteti mindenekelőtt a pénzügyi hatóságokat, hogy amaz állami adók és egyéb kincstári köztartozások után, melyek a folyó év első és második negyedében lettek volna esedékesek, erre a félve késedelmi kamat nem jár, a harmadik negyedben pedig csak az indemnitási törvény hatálya lépése napjától, vagyis augusztus 12-től kezdődőleg számítható utánuk a késedelmi kamat abban az esetben, ha a tartozás a közadók kezeléséről szóló törvényben megállapított határidőig, azaz aug. 15-ig be nem fizetett volna. A harmadik negyedben esedékes részletekre nézve ugyan ez az eljárás követendő, vagyis azoktól a késedelmi kamatok szintén csak aug. 12-től számíthatók fel, ha aug. 15-ig be nem fizettek volna. Önként értedődik, hogy azokkal szemben, akik a f. évi 3118 P. M. számú rendelet alapján kamatmentes fizetési halasztást nyertek vagy nyernek, a fenteb ismertett eljárás nem alkalmazható. Végül hangsúlyozza a körrendelet, hogy az eltérőleg beszedett késedelmi kamatokat szabályszerű módon át kell számítani az adótökére.

— **Nagybani méztermelés.** Drégely Kálmán mélykúti tanító 10 egynéhány éve ismertette meg községében az okszerű méhészetet s akkor még egyedül neki voltak kaptárjai. Tanítványai azóta annyira felkapták a méhészetet, hogy ez évben már 25000 kg.-ot adtak el együtt közösen Budapestre, kilónként 90 fillérjével.

— **Vármegyénk kendertermelése.** Idei kendertermelésünk a jobbik közé tartozik. Ha a száraz, meleg idő továbbra is megmarad, úgy a sikeres áztatásnak sincs akadálya. Részint a magas gabonaárak, részint a magas munkabérek folytán az idén kevesebb kender volt vetve mint tavaly. A külföld kenderinkről a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik, amit főképp annak köszönhetünk, hogy a bácskai kendertermelők egyöntetűen kifogástalan minőségben csomagolt kendert szállítanak a vámkülföldre.

— **Zombor város faiskolájának** árjegyzéke megjelent. Megkeresésre bárkinek díjtalanul megküldi a kertészeti bizottság. Eladó készlet 43000 drb. A fák szép erőteljesek, jó gyökereik, így állandó helyre azonnal kiültethetők. A nagy választékban levő gyümölcsfajok és fajtákon kívül díszfák és díszbokrok is nagy választékban kaphatók.

— **Csak egy virágszálat.** A József kir. herceg szanatorium-egyesület „Csak egy virágszálat“ jelige alatt évek óta november elsején azzal fordult a társadalomhoz, hogy halottak napján egy szál virággal kevesebbet kössenek a szeretteiknek szánt koszoruba és ennek az egy szál virágnak az árát ajánlják föl a szegény tudósbetegek részére. Ebben az évben az egyesület a nyilvános könyöradomány gyűjtése körül a közigazgatási hatóság önkéntes segítségét is igénybe óhajtja venni és ezért azzal a kérelemmel fordult a belügyminiszterhez, hogy népművelő vállalkozásához sikere érdekében a tudósbetegek ügyét a törvényhatóságok figyelmébe ajánlja és fölkéri a törvényhatóságokat, hogy a gyűjtés akciójában támogassák. A belügyminiszter most körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, és fölhívja azokat, hogy az egyesületi gyűjtés alkalmával a törvényhatóságok az egyesületet a legmesszebbmenő támogatásban részesítsék.

— **Állatdíjazások sorrendje.** Szeptemb. hó 25-én Csereván szarvasmarhadíjazás; október 2-án Ujsóvén lódíjazás és október 9-én Órszálláson szarvasmarhadíjazás.

— **Agilis kartárs.** A Közigazgatási Közlöny írja: Többet ésszel mint erővel, tartja a közmondás, amelylyel él Bogusits Sándor torzsa (Bácsmezei) kartársunk, ki a kulai járási szövetségnek egyik leglelkesebb tagja, mit azzal is beigazolt, hogy községi polgársága köréből 40 pártoló tagot szerzett a szövetségnek, kik gyűjtő beszédére 160 K-nyi díjat nyomban le is fizettek. A midőn nemesszivű jóakaróinknak a nyilvánosság előtt köszönetet mondunk, oda állítjuk a gyűjtő kartársat karunk elé és a dicséretre nem szoruló példa követését ajánljuk. Minden 100 alvó kartárs helyett csak 1 hasonló lelkeset óhajtunk ügyünknek megnyerni, melylyel egyesületünk fél-századot nyerne a haladásban. Bogusits eddig minden értekezleten részt vett, a hol csak alkalma volt, ügyünk előre vitelében segített s éjjel-nappal közös érdekünk terén a leglelkesebb ösztöne harcra késztet.

— **A légy mint takarmány.** Amerikában nemrégiben igen különös árucikk került a kereskedelmi forgalomba. A furcsa árucikk szárított légy, amelyet most legújabb takarmány gyanánt, a tyukok etetésére használnak fel. A newyorki kikötőbe a Meridia gőzös hozta Vera Cruzból az érdekes árucikkeket harmincnyolc hatalmas zsákban, mintegy nyolc tonna súlyban. A szárított legyek egy része porrá van törve és a nagy baromfitenyésztő telepeken ily alakban alkalmazzák. Eddig igen kedvező eredménnyel használták.

— **Gözfürdői napok Kulán.** Vasárnap, hétfőn, szerdán, csütörtökön, szombaton férfiak; kedden és pénteken nők számára. — Kádfürdők naponta férfiak és nők számára. Fürdőnyitás reggel 6 órakor. Kádfürdő 7 órakor.

Nyílt-tér*

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Az „Alkotmány“ folyó hó 7-én megjelent 212. számában „Élpáholt jegyző“ s az ugyanazon napon Szabadkán megjelent „Bácskai Napló“ 204. számában „A megvert jegyző“, sőt hallomás szerint több más lapban is valamiféle esztét veszített individuum azt kürtöli világgá, mintha engem hivatalos helyiségemben és azon kívül is valaki tettleg bántalmazott volna. Ezen tisztelt lapok „Saját tudósítójá“nak megnyugtató végett tisztelettel kérem Tekintetes Szerkesztő Úr, méltóztasson becses lapjának legközelebbi számában közzé tenni, hogy engem bizony egyetlen ujjal sem bántalmazott senki sem; s hogy a beküldött közlemények csupa olyan légből kapott tendenciosus hazugságokat képeznek, mint amilyeneket valaki az ismeretlenség leple alatt — hallomás szerint — már két év óta gyártogat és tesz közzé ellenem olyan lapokban, melyeket olvasni nem áll módomban, s így a közlemények megjelenéséről nem vehettem tudomást, s azok ellen természetesen nem is védekezhettem. Most azonban kvalifikálhatatlan durva megtámadatásomról értesülvén, a fentjelzett lapok és az ismeretlenség homályába rejtőzött lesipuskás fráter „Saját tudósító“ ellen a fenyegető eljárás megindítása végett a szükséges intézkedéseket már megtettem.

Tekintetes Szerkesztő Úrnak nagyrabecsülésem nyilvánítása mellett vagyok Csátalján, 1910 szeptember 14-én

kiváló tisztelője
Szilvász György
községi jegyző

*E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Gabona árak: Budapestén:

Buza	—	—	10.11
Zab	—	—	7.98
Tengeri	—	—	5.90

Kulán:

Buza	—	—	9.25
Zab	—	—	7.20
Tengeri	—	—	5.30

PONGRÁCZ A. SÁNDOR

URISZABÓ DIVATTERME, KULA

Magyar, angol, skót gyártmányú
divat szövetek raktára

Jóság,
ár és
súlyra

kell a szappan összehasonlításánál és
bevásárlásánál ügyelni. A világ egy
szappana sem éri el a

Schicht
szarvas
szappanát

minden jó tulajdonságában, tiszta-
ságában, mosóképességében, légysá-
gában és olcsóságában.

729/1910 sz.

Zsablya községtől

Hirdetmény.

Zsablya község előljárósága a vár-
megye alispánjának 24956/alisp. 1910
számu határozata alapján a községi
főtérén *egy ártézikut furása* iránt
versenytagyalást hirdet.

Felkéretnek ezen munkálatokkal
foglalkozók, hogy írásbeli zárt aján-
lataikat a részletes költségvetéssel
valamint szakképzettségüket igazoló
okmányokkal együtt alulírt község
előljáróságához *1910 október 10-ig*
nyujtsák be.

A létesítendő ártézikut furására
vonatkozó tervek és műszaki leírások
fenti határidőig a községi jegyzői
irodában megtekinthetők.

Az előljáróság az ajánlat tevőkkel
szemben semmiféle kötelezettséget
nem vállal, az ajánlatok fölött a kép-
viselő testület határozatilag dönt.

Zsablya, 1910 szeptember 20.

Nikolits Endre
jegyző

Jurisin György
bíró

Tanulmányutamról: Budapest és
Berlinből visszatérve, Kula és
környéke m. t. közönségének
szíves tudomására adom, hogy
Kulán (Berkovits-nyomda átelle-
nében) *úri divatszabó termet*
nyitottam. Miután a szabászatot
Berlinben tanultam, így hiszem,
hogy képes leszek t. rendelőim
igényeit minden tekintetben ki-
elégíteni. Meghívásra vidékre is
megyek. Szíves pártfogást kérve,
vagyok kiváló tisztelettel

TREUER PÉTER
úri divatszabó Kulán

RENCZ JÓZSEF

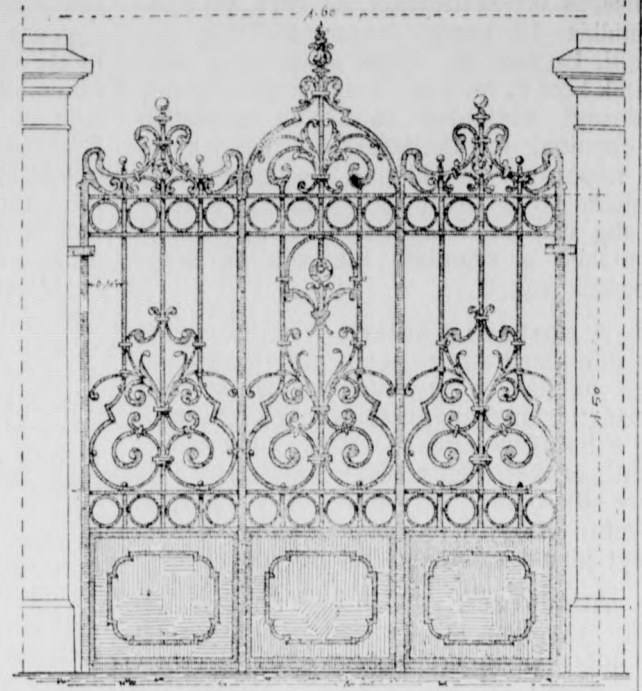
első délmagyarországi
rács- és vasipar-gyára
KULA (Bácsmege)

gyárt: díszes kivitelben
sír- és kert-rácsokat
templomkerítéseket
vasablakokat
vaskapukat stb.

Költségvetéssel és rajzzal
szívesen szolgál.

Versenyképes árak!

Árjegyzék kívánatra
ingyen.

Levélpapír
újdonságok

20 f., 50 f., 60 f.,
1, 1.20, 2 és 3 K
árban

Berkovits
nyomdájában
Kulán

14538 sz. 1910

Temesvári vásárhirdetés

Az idei Temesvári Szent Mihály
országos vásár f. é. szeptember 29-től
bezárólag október 3-áig fog meg-
tartatni.

Mindenféle állat felhajtása az or-
szágos vásárra szeptember 29-étől,
csütörtökön reggeli 5 órától kezdve
meg van engedve.

Temesvár, 1910 augusztus 27.

A városi főkapitányságtól
Beé Ferenc, főkapitány

ŐSZI FÉRFIÖLTÖNYÖK

készülnek mérték után, remek szabás-
és divatos-kivitelben, ugyszintén fel-
öltök bel és külföldi finom szövetekből

BISCHOF FERENC Alapítva 1894
SZABÓ ÜZLETÉBEN KULÁN

Az elismert legjobb legelterjedtebb
magyar napilap

AZ UJSÁG

Szerkesztőség, kiadóhivatal *Budapest*
Rákócziút 54. Főmunkatársak *Herceg*
Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás,
Kozma Andor.

Felelős szerkesztő *Gajary Ödön.*

Szerkesztő társ *dr. Ágai Béla.*

Előfizetési árak: 1 hónapra 2.40 K,
negyedévre 7 K, félévre 14 K, egész
évre 28 K.

Ifj. ÁBEL JÓZSEF

ANGOL SZABÓ KULÁN

T. C. Tisztelettel értesítem, hogy
őszi és téli magyar és angol
divatszöveim megérkeztek.

Különös kedvező bevásárlásom által ama
kellemes helyzetben vagyok, hogy remek
őszi és téli öltönyöket, felöltő s téli kabá-
tokat már *20 frt-tól* modern kivitelben
készítek. Kérem, mielőtt ruhaszükségletét
máshol megrendelné, szöveim valódisá-
gáról és olcsó áraitól meggyőződni szí-
veskedjék. Jó munkáért szavatolok.

Vidéki meghívásra személyesen jönök.

BENZIN-MOTOR

üzemben — 10 lóerejű —
jutányos áron eladó.

3-5 Bővebbet a kiadóban.

Jól jövedelmező

téglaegető

épület, lakóház, istálló stb. szerelvé-
nyekkel — betegség miatt eladó.

Érdeklődők forduljanak a tulajdo-
noshoz

BURMAN DANIEL
PREVISOVAC, u.p. NASIC (Slavonia)

JURSZIK JÁNOS KULÁN

Üveg, porcellán, tükör, kép
és china-ezüst éru raktár